

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ നവമസ്കന്ധേ ദ്വിതീയോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ നവമസ്കന്ധേ ദ്വിതീയോദ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച

ഏവം ഗതേന്ദ്ര സുദ്യുമ്നേ മനുർവൈവസ്വതഃ സുതേ |
പുത്രകാമസ്തപസ്തേപേ യമുനായാം ശതം സമാഃ || 1 ||

തതോദ്യജൻമനുർദേവമപത്യാർഥം ഹരിം പ്രഭും |
ഇക്ഷ്വാകുപൂർവജാൻ പുത്രാൻ ലേഭേ സ്വസദൃശാൻ ദശ || 2 ||

പൃഷ്ഠധസ്തു മനോഃ പുത്രോ ഗോപാലോ ഗുരുണാ കൃതഃ |
പാലയാമാസ ഗാ യത്തോ രാത്ര്യാം വീരാസനവ്രതഃ || 3 ||

ഏകദാ പ്രാവിശദ് ഗോഷ്ഠം ശാർദൂലോ നിശി വർഷതി |
ശയാനാ ഗാവ ഉത്ഥായ ഭീതാസ്താ ബഭ്രുർവ്രജേ || 4 ||

ഏകാം ജഗ്രാഹ ബലവാൻ സാ ചുക്രോശ ഭയാതുരാ |
തസ്യാസ്തത് ക്രന്ദിതം ശ്രുത്വാ പൃഷ്ഠധോദ്ഭിസസാര ഹ || 5 ||

ഖഡ്ഗമാദായ തരസാ പ്രലീനോഽധുഗണേ നിശി |
അജാനന്നഹനദ് ബഭ്രോഃ ശിരഃ ശാർദൂലശങ്കയാ || 6 ||

വ്യാഘ്രോഽപി വൃക്സണശ്രവണോ
നിസ്ത്രിംശാഗ്രാഹതസ്തതഃ |

നിശ്ചക്രാമ ഭൃശം ഭീതോ

രക്തം പഥി സമുത്സൃജൻ || 7 ||

മന്യമാനോ ഹതം വ്യാഘ്രം പൃഷ്ഠഃ പരവീരഹാ |

അദ്രാക്ഷീത് സ്വഹതാം ബഭ്രൂം വൃഷ്ടായാം നിശി ദുഃഖിതഃ || 8 ||

തം ശശാപ കുലാചാര്യഃ കൃതാഗസമകാമതഃ |

ന ക്ഷത്രബന്ധുഃ ശൂദ്രസ്ത്വം കർമണാ ഭവിതാമുനാ || 9 ||

ഏവം ശപ്തസ്തു ഗുരുണാ പ്രത്യഗൃഹ്ണാത് കൃതാഞ്ജലിഃ |

അധാരയദ് വ്രതം വീര ഊർധ്വരേതാ മുനിപ്രിയം || 10 ||

വാസുദേവേ ഭഗവതി സർവാത്മനി പരേന്ദ്രലേ |

ഏകാന്തിത്വം ഗതോ ഭക്ത്യാ സർവഭൂതസുഹൃത് സമഃ || 11 ||

വിമുക്തസംഗഃ ശാന്താത്മാ സംയതാക്ഷോപരിഗ്രഹഃ |

യദ്യുക്തയോപപന്നേന കൽപയൻ വൃത്തിമാത്മനഃ || 12 ||

ആത്മന്യാത്മാനമാധായ ജ്ഞാനതൃപ്തഃ സമാഹിതഃ |

വിചചാര മഹീമേതാം ജഡാന്ധബധിരാകൃതിഃ || 13 ||

ഏവംവൃത്തോ വനം ഗത്വാ ദൃഷ്ട്വാ ദാവാഗ്നിമുത്ഥിതം |

തേനോപയുക്തകരണോ ബ്രഹ്മ പ്രാപ പരം മുനിഃ || 14 ||

കവിഃ കനീയാൻ വിഷയേഷു നിഃസ്പൃഹോ

വിസൃജ്യ രാജ്യം സഹ ബന്ധുഭിർവനം |

നിവേശ്യ ചിത്തേ പുരുഷം സ്വരോചിഷം

വിവേശ കൈശോരവയാഃ പരം ഗതഃ || 15 ||

കരുഷാൻമാനവാദാസൻ കാരുഷാഃ ക്ഷത്രജാതയഃ |

ഉത്തരാപഥഗോപ്താരോ ബ്രഹ്മൺയാ ധർമവത്സലാഃ || 16 ||

ധൃഷ്ടാദ് ധാർഷ്ടമഭൂത് ക്ഷത്രം ബ്രഹ്മഭൂയം ഗതം ക്ഷിതൗ |
 നൃഗസ്യ വംശഃ സുമതിർഭൂതജ്യോതിസ്തതോ വസുഃ || 17 ||

വസോഃ പ്രതീകസ്തത്പുത്ര ഓഘവാനോഘവത്പിതാ |
 കന്യാ ചൗഘവതീ നാമ സുദർശന ഉവാഹ താം || 18 ||

ചിത്രസേനോ നരിഷ്യന്താദൃക്ഷസ്തസ്യ സുതോഭവത് |
 തസ്യ മീഡ്യാംസ്തതഃ കൂർച ഇന്ദ്രസേനസ്തു തത്സുതഃ || 19 ||

വീതിഹോത്രസ്ത്വിന്ദ്രസേനാത് തസ്യ സത്യശ്രവാ അഭൂത് |
 ഉരുശ്രവാഃ സുതസ്തസ്യ ദേവദത്തസ്തതോഭവത് || 20 ||

തതോഗ്നിവേശ്യോ ഭഗവാനഗ്നിഃ സ്വയമഭൂത് സുതഃ |
 കാനീന ഇതി വിഖ്യാതോ ജാതുകർണ്ണോ മഹാനൃഷിഃ || 21 ||

തതോ ബ്രഹ്മകുലം ജാതമാഗ്നിവേശ്യായനം നൃപ |
 നരിഷ്യന്താൻവയഃ പ്രോക്തോ ദിഷ്ടവംശമതഃ ശൃണു || 22 ||

നാഭാഗോ ദിഷ്ടപുത്രോന്യഃ കർമണാ വൈശ്യതാം ഗതഃ |
 ഭലന്ദനഃ സുതസ്തസ്യ വത്സപ്രീതിർഭലന്ദനാത് || 23 ||

വത്സപ്രീതേഃ സുതഃ പ്രാംശുസ്തത്സുതം പ്രമതിം വിദുഃ |
 ഖനിത്രഃ പ്രമതേസ്തസ്ത്മാച്ഛാക്ഷുഷോഽഥ വിവിംശതിഃ || 24 ||

വിവിംശതിസുതോ രണ്ടഃ ഖനിനേത്രോന്യ ധാർമികഃ |
 കരന്ധമോ മഹാരാജ തന്യാസീദാത്മജോ നൃപ || 25 ||

തന്യാവീക്ഷിത് സുതോ യസ്യ മരുത്തശ്ചക്രവർത്യഭൂത് |
 സംവർതോത്യാജയദ് യം വൈ മഹായോഗ്യംഗിരഃസുതഃ || 26 ||

മരുത്തസ്യ യഥാ യജ്ഞോ ന തമാന്യസ്യ കശ്ചന |
 സർവം ഹിരൺമയം ത്യാസീദ് യത് കിഞ്ചിച്ചാസ്യ ശോഭനം || 27 ||

അമാദ്യദിന്ദ്രഃ സോമേന ദക്ഷിണാഭിർദ്വിജാതയഃ |
മരുതഃ പരിവേഷ്ടാരോ വിശ്വേദേവാഃ സഭാസദഃ || 28 ||

മരുത്തസ്യ ദമഃ പുത്രസ്തസ്യാസീദ് രാജ്യവർധനഃ |
സുധൃതിസ്തത്സുതോ ജജേത സൗധൃതേയോ നരഃ സുതഃ || 29 ||

തത്സുതഃ കേവലസ്തസ്ഥാദ് ബന്ധുമാൻ വേഗവാംസ്തതഃ |
ബന്ധുസ്തസ്യഭവദ് യസ്യ തൃണബിന്ദുർമഹീപതിഃ || 30 ||

തം ഭേജേലംബുഷാ ദേവീ ഭജനീയഗുണാലയം |
വരാപ്സരാ യതഃ പുത്രാഃ കന്യാ ചേഡവിധാഭവത് || 31 ||

തസ്യാമുത്പാദയാമാസ വിശ്രവാ ധനദം സുതം |
പ്രാദായ വിദ്വാം പരമാമൃഷിര്യോഗേശ്വരാത് പിതുഃ || 32 ||

വിശാലഃ ശൂന്യബന്ധുശ്ച ധൂമ്രകേതുശ്ച തത്സുതാഃ |
വിശാലോ വംശകൃദ് രാജാ വൈശാലീം നിർമമേ പുരീം || 33 ||

ഹേമചന്ദ്രഃ സുതസ്തസ്യ ധൂമാക്ഷസ്തസ്യ ചാത്മജഃ |
തത്പുത്രാത് സംയമാദാസീത് കൃശാശ്വഃ സഹദേവജഃ || 34 ||

കൃശാശ്വാത് സോമദത്തോദ്ഭൂദ്
യോശ്വമേധൈരിഡസ്പതിം |
ഇഷ്ട്വാ പുരുഷമാപാഗ്ര്യാം
ഗതിം യോഗേശ്വരാശ്രിതഃ || 35 ||

സൗമദത്തിസ്തു സുമതിസ്തത്സുതോ ജനമേജയഃ |
ഏതേ വൈശാലഭൂപാലാസ്തുണബിന്ദോർയശോധരാഃ || 36 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
നവമസ്കന്ധേ ദ്വിതീയോദ്യായഃ ||